

„structural distinction, but I am not disposed to merge the „two forms under one species (which would, I suppose, have „to bear the name of *Cr. berberina*) without much stronger „proof”.

Ook L u n d b e c k wijst in zijn werk (*Diptera danica*, part V. 495) op de mogelijkheid, dat beide soorten kleurvariëteiten van een soort zijn.

Daarentegen vermeldt S a c k (*Syrphidae* in *Tierwelt Deutschlands* 1930) beide vormen als goede soorten.

De vangst van beide vormen op dezelfde plek en in copula is een goede steun voor de opvatting, dat *Cr. oxyacanthae* een variëteit is van *Cr. berberina* Fabr. en geen aparte soort. We hebben hier dan een geval, dat analoog is met de kwestie der variaties van *Merodon equestris* Fabr. (Narcissenvlieg). Ook bij deze hommelmachtige vlieg kan de kleur der beharing zeer varieeren; er wordt echter alleen gelet op den tand, die op de achterdij aanwezig is, welke alle variëteiten met elkaar gemeen hebben.

Santpoort, Mei 1938.

W. J. KABOS.

Chloridea maritima De Graslin.

Een nieuwe Nederlandsche Agrotide.

Dr. S k. H o f f m e y e r, de bekende Deensche lepidopteroloog, heeft in een interessant en prachtig geïllustreerd artikel in het Deensche tijdschrift „Flora og Fauna” (Febr. 1938) aangetoond, dat *Chloridea (Heliothis) dipsacea* L. in Noordwest-Europa in twee goede soorten uiteenvalt, n.l. *Chloridea dipsacea* L. en *Chloridea maritima* De Graslin. Oorspronkelijk door D e G r a s l i n als een zelfstandige soort beschreven, hebben latere auteurs *maritima* als een vorm van *dipsacea* beschouwd. In 1937 (*Lambillionea*, p. 133—144) heeft D u r a n d echter bewezen, dat de opvatting van D e G r a s l i n de juiste was: de genitalia van beide soorten vertoonen constante en vrij belangrijke verschillen. Ook zonder zijn toevlucht tot een onderzoek van deze organen te nemen zijn *dipsacea* en *maritima* evenwel gemakkelijk te onderscheiden, mits men natuurlijk over eenig materiaal beschikt. Bij *Chl. dipsacea* L. loopt de middenschaduw bijna loodrecht naar den binnenrand, de vleugels zijn breeder en de uncus loopt in de onderste helft recht. Bij *Chl. maritima* De Grasl. loopt de middenschaduw veel schuiner naar den binnenrand, de vleugels zijn smaller en de uncus is in de onderste helft S-vormig gebogen.

De typische vorm leeft in zilte moerassen in West-Frankrijk. De biologie van onzen vorm is, zooals wij zoodadelijk zullen zien, een geheel andere. Om deze en enkele andere redenen (onze vorm is minder variabel, de schaduw-

lijn staat nog schuiner, zoodat het verschil met *dipsacea* nog grooter is) heeft Dr. Hoffmeyer den Noordwesteuropeeschen vorm afgescheiden als ssp. *septentrionalis*.

Een heel goede afbeelding van *dipsacea* L. is die in Keer, pl. 57, fig. 10, een heel wat minder mooie die in Ter Haar, pl. 41, fig. 8. Uitstekende afbeeldingen van *Chl. maritima* De Grasl. ssp. *septentrionalis* Hoffm. staan in South, pl. 19, fig. 1 en 2. Wie de figuren van Keer en South naast elkaar legt, ziet onmiddellijk het verschil tusschen beide soorten.

Chloridea dipsacea L. De vindplaatsen in ons land zijn de volgende: Ov.: Delden, N.H.: Hilversum, Wijk aan Zee, Velzen, Overveen, Zandvoort, Vogelenzang. Z.H.: Katwijk, Noordwijk, Wassenaar, Den Haag. N.B.: Breda. Limb.: Venlo, Houthem.

Dipsacea is een zeer typisch duindier in Nederland en schijnt slechts sporadisch in het binnenland, vooral in heidestrecken, voor te komen. Zeker 80% van het aantal exx., dat ik gezien heb, stamt uit het duingebied.

De vliegtijden, die ik genoteerd heb, liggen tusschen 28 April en 25 Juli, wat dus op 2 generaties schijnt te wijzen.

Chloridea maritima De Grasl. subsp. septentrionalis Hoffmeyer. Van deze soort ken ik de volgende vindplaatsen: Gr.: Groningen, Appelbergen. Dr.: Eelde, Anlo, Zweeloo. Ov.: Ootmarsum (Hezinge), Delden, Holten. Gdl.: Putten, Apeldoorn, Arnhem, Oosterbeek, Wolfheze, Lochem, Laren, Ruurlo, Nijmegen. Utr.: Amersfoort. N.B.: Breda, Oisterwijk, Moergestel. Limb.: Weert, Brunssum.

Maritima is een zeer typisch heidedier en ontbreekt in de duinen blijkbaar volkomen. Het verschil in biotoop met den Franschen stamvorm is dus wel heel sterk. Van de biologie van den Noordwesteuropeeschen vorm is overigens nog niets bekend. Het is daarom van belang te memoreeren, dat zich in de collectie van het Zoölogische Museum te Amsterdam een gekweekt ex. van *maritima* bevindt afkomstig van Putten. Oudemans heeft op het etiket aangeteekend, dat hij de rups op serradelle vond.

De vliegtijden der Nederlandsche exx. liggen tusschen 23 Mei en 12 Augustus, wat het voorkomen van 2 generaties waarschijnlijk maakt. De eerste vliegt dan vermoedelijk van 23—5 tot 1—7, de tweede van 10—7 tot 12—8 (het ex. van 1—7 is reeds geheel afgevlogen).

Door de onderzoekingen van Dr. Hoffmeyer is de soort thans bekend geworden van Denemarken, Noord-Duitschland, Nederland en Engeland en zal zij ook in België wel niet ontbreken.

Amsterdam, 1938.

B. J. LEMPKE.